

**ПД РУДАРСКИ БАСЕН „КОЛУБАРА” Д.О.О.,
ЛАЗАРЕВАЦ**

**Финансијски извештаји
31. децембар 2009. године и
Извештај независног ревизора**

С А Д Р Ж А Ј	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Финансијски извештаји:	
Биланс успеха	3
Биланс стања	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 - 50

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 3 до 50) Привредног друштва Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац (у даљем тексту “Предузеће”), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2009. године, биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац (наставак)

Основе за мишљење са резервом

Као што је обелодањено у напомени 20 уз финансијске извештаје залихе, са стањем на дан 31. децембар 2009. године, су исказане у укупном износу од 5,361,484 хиљада динара и садрже залихе материјала у износу од 2,184,287 хиљада динара и залихе резервних делова у износу од 3,044,312 хиљада динара. На основу извршене старосне анализе, на залихе материјала са умањеним обртом се односи 1,223,411 хиљада динара, а на залихе резервних делова са умањеним обртом 2,005,878 хиљада динара. У току 2009. године, Предузеће је вршило додатну набавку залиха резервних делова за које је раније утврђено да имају успорени обрт у износу од 206,448 хиљада динара. Обзиром да нам нису достављене детаљније анализе којим бисмо потврдили квалитативне карактеристике залиха материјала и резервних делова, нисмо били у могућности да се уверимо да ли је потребно и у ком износу извршити исправку вредности за нефункционалне залихе.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте који на финансијске извештаје може имати питање наведено у претходном пасусу, финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Предузећа на дан 31. децембра 2009. године, као и резултате његовог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерве на дато мишљење, скрећемо пажњу на следећа питања:

- (а) Као што је обелодањено у напомени 26 уз финансијске извештаје, износ основног капитала у књигама Предузећа није усаглашен са износом уписаног капитала у регистру Агенције за привредне регистре Републике Србије.
- (б) Краткорочне обавезе на дан 31. децембра 2009. године, након искључења обавеза за примљене донације су веће од обртне имовине Предузећа за 4,043,610 хиљада динара. Наведена чињеница може изазвати значајну сумњу да ће Предузеће у наредном периоду бити у могућности да измирује доспеле краткорочне обавезе према добављачима, повериоцима и кредиторима.
- (в) Постоје значајне неизвесности које утичу на финансијско извештавање, финансијски положај и пословање Друштва, које укључују будући развој догађаја и исход питања везаних за значајне износе обавеза по основу кредита од иностраних поверилаца и домаћих банака у стечају чија је отплата прекинута приликом увођења санкција Уједињених Нација СР Југославији 1992. године, односно када је покренут поступак стечаја и ликвидације ових банака (напомена 30. уз финансијске извештаје). Коначан исход наведених неизвесности може условити материјално значајне корекције у финансијским извештајима Друштва.
- (г) Предузеће је дана 26. фебруара 2010. године предало Центру за бонитет финансијске извештаје за 2009. годину одобрене од стране руководства Предузећа. На основу налаза и предложених корекција ревизора, а сагласно прописима, приложени финансијски извештаји су кориговани за ефекте идентификоване у току ревизије. Кориговани финансијски извештаји су накнадно усвојени од стране руководства Предузећа и предати Центру за бонитет на дан 20. маја 2010. године.

Београд, 23. април 2010. године
(осим за Извештај о новчаним токовима)
који носи датум 20. мај 2010. године

Мирослав Тончић
Овлашћени ревизор

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године
(У хиљадама динара)

	<u>Напомена</u>	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6	33,932,797	33,639,199
Приходи од активирања учинака и робе		31,081	23,603
Остали пословни приходи	7	213,136	492,127
		<u>34,177,014</u>	<u>34,154,929</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе		(643)	(1,245)
Трошкови материјала	8	(5,767,640)	(5,241,665)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	9	(12,625,490)	(11,655,951)
Трошкови амортизације и резервисања	10	(6,982,921)	(7,493,056)
Остали пословни расходи	11	(6,938,730)	(9,662,310)
		<u>(32,315,424)</u>	<u>(34,054,227)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		<u>1,861,590</u>	<u>100,702</u>
Финансијски приходи	12	226,330	427,369
Финансијски расходи	13	(1,203,452)	(1,728,584)
Остали приходи	14	126,402	574,027
Остали расходи	15	(975,023)	(1,023,813)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>35,847</u>	<u>(1,650,299)</u>
Порез на добитак:	16		
- порески расход периода		(283,708)	(238,429)
- одложени порески приходи периода		466,956	570,072
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК)		<u>219,095</u>	<u>(1,318,656)</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су усвојени од стране Скупштине Привредног друштва Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац дана 25. фебруара 2010. године и предати Агенцији за привредне регистре 26. фебруара 2010. године. Приложени финансијски извештаји су кориговани за налазе идентификоване у току ревизије и накнадно усвојени од стране руководства Предузећа и поново предати Агенцији за привредне регистре 20. маја 2010. године.

Потписано у име Привредног друштва Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац:

Небојша Ђеран,
Дипл.инж.технологије
Директор

Ахмед Мехмедагић
Руководилац Сектора за финансијско
књиговодствене послове

БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2009. године
(У хиљадама динара)

	<u>Напомена</u>	<u>31. децембар 2009.</u>	<i>Кориговано</i> <u>31. децембар 2008.</u>
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	17	33,091	49,706
Некретнине, постројења и опрема	17	70,306,840	69,556,385
Учешћа у капиталу	18	2,615,061	2,615,280
Дугорочни финансијски пласмани	19	550,154	551,936
		<u>73,505,146</u>	<u>72,773,307</u>
Обртна имовина			
Залихе	20	5,361,484	5,648,787
Потраживања	21	6,828,561	4,745,149
Краткорочни финансијски пласмани	22	1,780,248	568,928
Готовински еквиваленти и готовина	23	576,750	1,022,732
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	24	102,015	216,193
		<u>14,649,058</u>	<u>12,201,789</u>
Укупна актива		<u><u>88,154,204</u></u>	<u><u>84,975,096</u></u>
ПАСИВА			
Капитал			
Основни капитал	26	16,854,104	16,854,104
Остали капитал		130,907	130,907
Ревалоризационе резерве		33,807,007	33,847,356
Акумулирани губитак		(12,490,917)	(12,530,382)
Нераспоређени добитак		13,365,100	13,146,005
		<u>51,666,201</u>	<u>51,447,990</u>
Дугорочна резервисања	27	<u>3,295,840</u>	<u>2,823,840</u>
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	28	1,630,976	1,611,314
Остале дугорочне обавезе	29	7,543,029	4,843,624
		<u>9,174,005</u>	<u>6,454,938</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	30	1,578,092	1,648,555
Обавезе из пословања	31	15,327,674	15,481,014
Остале краткорочне обавезе и пасивна временска разграничења	32	868,874	902,618
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	33	2,279,975	1,733,665
Обавезе по основу пореза на добитак		60,736	113,596
		<u>20,115,351</u>	<u>19,879,448</u>
Одложене пореске обавезе		<u>3,902,807</u>	<u>4,368,880</u>
Укупна пасива		<u><u>88,154,204</u></u>	<u><u>84,975,096</u></u>
Ванбилансна актива/пасива	34	<u><u>7,456,379</u></u>	<u><u>3,529,094</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године

(У хиљадама динара)

	Основни капитал	Остали капитал	Ревалоризационе резерве	Нерасподељени добитак	Акумулирани губитак	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2008. године	16,854,104	130,907	33,847,356	13,146,005	(10,960,519)	53,017,853
Корекција почетног стања (напомена 5)	-	-	-	-	(251,207)	(251,207)
	<u>16,854,104</u>	<u>130,907</u>	<u>33,847,356</u>	<u>13,146,005</u>	<u>(11,211,726)</u>	<u>52,766,646</u>
Губитак текуће године кориговано (напомена 5)	-	-	-	-	(1,318,656)	(1,318,656)
Стање на дан 31. децембра 2008. године	<u>16,854,104</u>	<u>130,907</u>	<u>33,847,356</u>	<u>13,146,005</u>	<u>(12,530,382)</u>	<u>51,447,990</u>
Укидање ревалоризационих резерви по основу расходања основних средстава	-	-	(40,349)	-	(40,349)	-
Нето добитак текуће године	-	-	-	219,095	-	219,095
Стање на дан 31. децембра 2009. године	<u>16,854,104</u>	<u>130,907</u>	<u>33,807,007</u>	<u>13,365,100</u>	<u>(12,490,917)</u>	<u>51,666,201</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године
(У хиљадама динара)

	2009.	<i>Кориговано</i> 2008.
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	39,207,678	33,630,404
Примљене камате из пословних активности	9,632	43,148
Остали приливи из редовног пословања	94,652	451,404
Исплате добављачима и дати аванси	(19,483,261)	(19,024,381)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(12,616,310)	(12,584,931)
Плаћене камате	(6,968)	(118,263)
Порез на добитак	(336,569)	(93,362)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(3,094,653)	(4,082,111)
<i>Нето прилив/(одлив) готовине из пословних активности</i>	<u>3,774,201</u>	<u>(1,778,092)</u>
Токови готовине из активности инвестирања		
Куповина акција и удела (нето одливи)	-	(286,133)
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(8,631,028)	(4,854,504)
Остали финансијски пласмани (нето одливи)	1,739,595	7,027,670
<i>Нето (одлив)/прилив готовине из активности инвестирања</i>	<u>(6,891,433)</u>	<u>1,887,033</u>
Токови готовине из активности финансирања	2,651,350	-
Приливи/(одливи) по основу дугорочних кредита	-	(29,832)
<i>Нето прилив/(одлив) готовине из активности финансирања</i>	<u>2,651,350</u>	<u>(29,832)</u>
Нето одлив/(прилив) готовине	(465,882)	79,109
Готовина на почетку обрачуноског периода	<u>1,022,732</u>	<u>845,007</u>
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	<u>19,900</u>	<u>98,616</u>
Готовина на крају обрачуноског периода	<u><u>576,750</u></u>	<u><u>1,022,732</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

1. ДЕЛАТНОСТ

Законом о електропривреди („Службени гласник РС” 45/91) основано је Јавно предузеће за производњу угља Рударски басен „Колубара” (у даљем тексту: "Предузеће").

Рударски басен „Колубара” послује као јавно предузеће у оквиру ЈП „Електропривреда Србије” од 1. јануара 1992. године.

У оквиру реализације Програма реструктурирања ЕПС-а из система ЈП РБ Колубара издвојена су предузећа Колубара Грађевинар д.о.о., Колубара Универзал д.о.о. и Колубара Услуге д.о.о. од 11. фебруара 2004. године. Поред тога, на основу Одлуке Управног одбора Предузећа од 30. септембра 2005. године из Предузећа се издвојила организациона целина Колубара Метал оснивањем зависног предузећа у коме Предузеће има учешће у капиталу од 100%.

Пословно име – Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац. Скраћени назив РБ „Колубара” д.о.о., Лазаревац. До 1. јануара 2006. године Предузеће је пословало као ЈП „Електропривреда Србије”, Јавно предузеће Рударски басен „Колубара” са потпуном одговорношћу – Лазаревац када је код Агенције за привредне регистре уписана промена правне форме Предузећа у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива Предузећа у Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац.

Матични број: 07788053
П И Б: 101138490

Седиште – Лазаревац, Светог Саве број 1.

Упис у Агенцији за привредне регистре – Решењем ФИ 511/92 уписано је оснивање ЈП РБ „Колубара” код Окружног привредног суда у Београду. Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије број БД. 102741/2006 од 1. јануара 2006. године уписана промена правне форме Предузећа у друштво са ограниченом одговорношћу.

Делатност – производња, прерада и транспорт угља, производња резервних делова и одржавање енергетских капацитета.

РБ „Колубара” д.о.о., Лазаревац обавља и делатности пројектовања, израде и одржавања техничких система и рударских објеката и других објеката у оквиру делатности РБ, промета угља, научно-истраживачку делатност у области електропривреде, геолошка испитивања, спољнотрговинског промета у оквиру делатности РБ.

Организациона структура – РБ „Колубара” д.о.о., Лазаревац је вертикално организовано предузеће у оквиру Електропривреде Србије.

Управу предузећа – чини Скупштина од 3 члана и Директор, које именује Управни одбор ЈП „Електропривреда Србије”.

Скупштина – својим одлукама обезбеђује реализацију циљева оснивања РБ „Колубара” д.о.о., Лазаревац и одговара за остваривање техничко-технолошког и економског јединства електроенергетског система Републике Србије.

Директор – представља и заступа РБ „Колубара” д.о.о., Лазаревац, организује и руководи процесом рада и води пословање предузећа, доноси одлуке и одговара за законитост, предлаже Скупштини основе пословне политике, програме рада и планове развоја, извршава одлуке Скупштине.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

1. ДЕЛАТНОСТ (наставак)

Предузеће чине четири организациона дела:

- „Колубара површински копови” Барошевац;
- „Колубара прерада” Вреоци;
- „Огранак валоризација техногених сировина” Лазаревац;
- „Колубара пројект” Лазаревац.

Предузеће је на дан 31. децембра 2009. године имало 10,198 запослена (31. децембра 2008. године – 10,828 запослених).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС” бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународне рачуноводствене стандарде (“МРС”), односно Међународне стандарде финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), у периоду од 31. децембра 2002. године до краја 2007. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”) и објављени у Службеном гласнику РС бр. 16 на дан 12. фебруара 2008. године. Министарство је такође утврдило (Решењем бр 401-00-1456/2008- 16) и објавило за примену у Службеном гласнику РС бр. 116 од 17. децембра 2008. године превод измена МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивање”.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године (што се посебно односи на период након доношења Решења од стране Министарства). При том, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС” бр. 114 од 22. децембра 2006. године, 119 од 26. децембра 2008. и 2/10 од 15. јануара 2010. године), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису званично усвојени као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.2 и 2.3.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјално значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења, на снази али, која још увек нису усвојена и преведена

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена и преведена у Републици Србији за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2009. године.

- Измене МСФИ 4 “Уговори о осигурању” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Побољшање обелодањивања о финансијским инструментима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године)
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” и МРС 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” – Трошак улагања у зависно предузеће, заједнички подухват или придружено привредно лице (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 22. маја 2008. године (МРС 1, МСФИ 5, МРС 8, МРС 10, МРС 16, МРС 19, МРС 20, МРС 23, МРС 27, МРС 28, МРС 29, МРС 31, МРС 34, МРС 36, МРС 38, МРС 39, МРС 40, МРС 41) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација” и МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” – Инструменти који се могу поново (про)дати емитенту и обавезе проистекле по основу ликвидације (на снази за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- МРС 1 (ревидирани) “Презентација финансијских извештаја” – Ревидирана презентација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- МРС 23 (ревидирани) “Трошкови позајмљивања” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 2 “Исплате по основу акција” – Услови стицања и укидања права (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења, на снази али, која још увек нису усвојена и преведена (наставак)

- Измене IFRIC 9 “Поновна процена уграђених деривата” и MPC 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године),
- IFRIC 13 “Програми лојалности купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2008. године),
- IFRIC 14 “MPC 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2008. године),
- IFRIC 15 “Уговори о изградњи некретнина” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- IFRIC 16 “Хединг нето инвестиција у иностране операције” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. октобра 2008. године),

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 “Пословни сегменти” (на снази за годишње периоде почевши од 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 3 (ревидиран) “Пословне комбинације” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- МСФИ 1 (ревидиран) “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене МСФИ 2 “Исплате по основу акција” – Трансакције групних готовинских исплата по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене MPC 24 “Обелодањивања о повезаним лицима” – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Измене MPC 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек ниси ступили на снагу (наставак)

- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација”– Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године),
- Измене МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење”– Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 2, МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 18, МРС 36, МРС 38, МРС 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција”– Преплаћени минимални захтеви за финансирањем (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- МСФИ 17 (ревидиран) “Пренос неновчаних средстава власницима предузећа” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 18 “Пренос средстава са купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 19 “Намиривање обавеза инструментима капитала” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године).

2.4. Упоредни подаци

Предузеће је као упоредне податке приказало кориговани извештај о променама у капиталу и кориговани биланс токова готовине за годину која се завршава 31. децембра 2008. године, односно кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2008. године.

У циљу корекције грешака насталих у ранијим годинама у складу са МРС 8 “Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке”, извршене су одређене корекције и рекласификације података презентованих у финансијским извештајима састављеним на дан и за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. године (напомена 5). У складу са наведеним стандардом, материјално значајне грешке које се односе на накнадно утврђене приходе и расходе из претходног периода исказане су као корекција нераспоређеног добитка претходног периода. Руководство предузећа, након већ извршених корекција и предатих коригованих финансијских извештаја Центру за бонитет Народне Банке Србије од дана 31. јула 2009. године, је за накнадне корекције утврђених током године, извршило само прерачун позиција у билансу стања на дан 31. децембра 2008. године и није предавало кориговане финансијске извештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене код састављања ових финансијских извештаја су наведене у даљем тексту.

3.1. Приходи и расходи

Приходи од продаје у оквиру ЕПС-а у 2008. години исказани су по фактурисаној вредности уз искључење пореза на додату вредност. Од 1. јануара 2005. године Предузеће врши фактурисање своје производње ЈП Електропривреди Србије по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Остали приходи од продаје признају се када се ризик и корист повезани са правом власништва преносе на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу.

Приходи и расходи по основу камата се књиже у корист или на терет периода на који се односе.

3.2. Донације

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничени приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

3.3. Ефекти промена курсева валута

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.4. Порези и доприноси

Текући порез на добит

Текући порез на добит представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

Порез на добит у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом, уз умањење по основу остварених пореских кредита. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Порези и доприноси (наставак)

Одложени порез на добит

Одложени порез на добит се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добит. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се одложена пореска средства могу искористити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.5. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности. После почетног мерења некретнине, постројења и опрема који се користе за обављање енергетске делатности исказују се по ревалоризованом износу, која изражава њихову поштену вредност утврђену проценом амортизоване вредности замене.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања средства не улази камата, административни и други општи трошкови, који се не могу директно приписати средству.

Некретнине, постројења и опрема, са изузетком земљишта, су на дан 1. јануара 2004. године исказана по ревалоризованој набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Ревалоризација вредности основних средстава извршена је на дан 1. јануара 2004. године од стране овлашћеног процењивача, на основу њиховог усклађивања са правичном вредношћу. Ревалоризована вредност некретнина на дан 1. јануара 2004. године је у складу са МСФИ 1 “Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања” призната као њихова вероватна вредност на тај дан, а за потребе састављања почетног биланса стања у складу са МСФИ. Ефекат извршене ревалоризације некретнина исказан је у оквиру акумулираног резултата из ранијих година. Земљиште није било предмет процене од стране независног проценитеља на дан 1. јануара 2004. године, већ су преузете књиговодствене вредности исказане у финансијским извештајима на дан 31. децембра 2003. године.

Поновна процена некретнине, постројења и опрема је вршена на дан 1. јануар 2007. године од стране независног проценитеља. Некретнине и опрема набављена након 1. јануара 2007. године и опрема која није процењена, исказане су по набавној вредности и умањене за исправку вредности. Такође, извршена је и процена земљишта на дан 1. јануара 2007. године.

Транспортна средства, опрема за уређење канцеларијских и других просторија, остала опрема и алат и инвентар чији је рок употребе дужи од једне године исказују се по набавној вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања (наставак)

Трошкови одржавања, поправке и замене мањих делова опреме се урачунавају у трошкове одржавања у моменту настајања.

Накнадна улагања при реконструкцији, адаптацији или другој доградњи приписују се вредности средстава уколико се тим улагањем повећава капацитет средства, продужава корисни век употребе, побољшава квалитет производа или мења намена средства.

Добитак или губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих прихода/расхода.

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања, која укључује увозне дажбине, порезе који се не рефундирају и друге расходе који се могу приписати средству и умањења за све трговачке попусте и рабате. Расходи камата током периода финансирања нематеријалних улагања не капитализују се.

3.6. Амортизација

Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања се амортизују у току њиховог корисног века употребе, применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе.

Процењени корисни векови трајања и амортизационе стопе за најзначајније групе некретнина, постројења и опреме су следеће:

	<u>Стопа амортизације</u>
Некретнине	1.25% до 2%
Непроизводна опрема	4% до 20%
Производна опрема	4% до 12.33
Рачунари и рачунарска опрема	20%
Транспортна опрема	6.67% до 12.5%

Амортизациони период и метод амортизације се проверавају на крају сваког обрачунског периода.

На дан састављања финансијских извештаја врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена на основу екстерних и интерних извора информација. Уколико постоје индиције да је неко средство обезвређено, за то појединачно средство врши се процена износа који може да се поврати. У немогућности процене износа који може да се поврати по средству врши се процена повративог износа за јединицу која ствара новац, односно на нивоу Предузећа.

На дан 31. децембра 2009. године, према процени руководства, није било индиција које указују да је вредност сталних средстава обезвређена.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Залихе

Залихе обухватају сировине и материјал (основни и помоћни), резервне делове, алат и инвентар, недовршену производњу и готове производе.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањена за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке. Цену коштања залиха чине трошкови материјала, израде, трошкови зарада и општи трошкови производње укључујући и опште трошкове набавке и техничког управљања у износима неопходним за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан биланса стања. Нето продајна вредност је вредност по којој залихе могу бити реализоване у нормалним условима пословања, по одбитку трошкова продаје.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене.

Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошилјке.

Алат и ситан инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

Исправка вредности залиха се врши терећењем осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

3.8. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања финансијска средства и финансијске обавезе мере се по његовој или њеној набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је дата (у случају средства) или примљена (у случају обавеза) за њега или њу.

Учешћа у капиталу

Учешћа у капиталу исказана су по набавној вредности.

Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани се иницијално признају по набавној вредности, а после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања,
- амортизованеј вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје.

Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Потраживања по основу продаје мере се по вредностима из оригиналне фактуре. Фактурисане камате у вези продаје добара и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у приходима у периоду у којем настају.

Остала потраживања и пласмани који су потекли од предузећа мере се по амортизованеј вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Финансијски инструменти (наставак)

Обезвређивање финансијских средстава

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава анализом очекиваних нето прилива готовине и то:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена.

Приликом процене вероватноће наплате потраживања Предузеће је уважило све догађаје настале до 31. јануара 2008. године.

Процена извесности наплате потраживања врши се по групама дужника. Потраживања од правних лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Исправка потраживања не врши се по основу потраживања у оквиру ЕПС-а, као ни од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по Одлуци органа управљања.

Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења.

3.9. Капитал

Капитал Предузећа обухвата уделе друштва са ограниченом одговорношћу, остали капитал акумулирани губитак и нераспоређени добитак.

3.10. Резервисања

Резервисање је обавеза која је неизвесна у погледу рока и износа. Предузеће признаје резервисања у следећим случајевима:

- а) када постоји садашња обавеза (правна или стварна) настала као резултат прошлог догађаја;
- б) када је вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за измирење обавеза и
- в) када износ обавезе може поуздано да се процени.

Резервисање се не признаје за будуће пословне губитке. У овим финансијским извештајима, Предузеће је извршило резервисање за потенцијалне губитке који могу настати по основу судских спорова.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Бенефиције за запослене

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је такође, обавезно да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Посебним колективним уговором о раду за ЈП „Електропривреда Србије”, Предузеће је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у износу од 1.67 зараде запосленог коју би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, или у износу утврђеним законом, ако је то за запосленог повољније. У складу са Законом о раду (Службени гласник РС бр. 24 од 15. марта 2005. године и 61/05), Предузеће је у обавези да исплати отпремнине за одлазак у пензију најмање у висини три просечне зараде. Поред тога, Предузеће је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Предузећу, при чему су наведене јубиларне награде плативе у висини од 0.56, 1.12 и 1.67 просечне месечне зараде у Предузећу исплаћене за претходна три месеца пре месеца исплате јубиларних награда. Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмеравањем које се врши на дан биланса стања.

3.12. Трансферне цене

Вредносно обрачунавање учинака између повезаних правних лица у току периода врши се по трансферним ценама одређеним од стране Управног одбора матичног предузећа утврђених методом „трошкови плус“.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја.

4.1. Процена и претпоставке

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.2. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Предузеће процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године**4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)****4.3. Исправка вредности потраживања и краткорочних пласмана**

Предузеће обрачунава обезвређење сумњивих потраживања од купаца и других дужника на основу процењених губитака који настају, ако дужници нису у могућности да изврше плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређења за сумњива потраживања, Предузеће се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и променама у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате. Међутим, значајан део потраживања Предузећа се односи на потраживања од зависних правних лица код којих је, на основу процена и досадашња искуства, укупна садашња вредност потраживања наплатива.

4.4. Фер вредност

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Предузећа врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Предузећа, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА

а) Ефекти корекција на нето губитку за пословну 2008. годину и нераспоређеном добитку на дан 31. децембра 2008. године:

У току године по основу ефеката грешака из ранијих година а у складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“ Предузеће је спровело корекције почетног стања из ранијих година приказаних у табели која следи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008. Акумулирани губитак	1. јануар – 31. децембар 2008. Нето губитак
<i>Акумулирани губитак/Нето губитак, претходно исказан</i>	(12,138,236)	(1,177,717)
<i>Корекција почетног стања акумулираног губитка на дан 1. јануара 2008. године</i>		
Обавезе по основу бенефицираног радног стажа	(229,375)	-
Корекција основних средстава	1,042	-
Остали дугорочни финансијски пласмани	2,661	-
Обавезе за зараде	(8,500)	-
Обавезе према добављачима	16,109	-
Корекција порез на додату вредност	(32,163)	-
Порез на добитак	(1,864)	-
Одложене пореске обавезе	883	-
<i>Укупно корекције почетног стања акумулираног губитка на дан 1. јануара 2008. године</i>	(251,207)	-
<i>Корекције у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године:</i>		
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	-	(6,067)
Остали пословни расходи	-	(35,776)
Финансијски расходи	-	(92,928)
Остали расходи	-	(6,168)
<i>Укупно корекције у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године:</i>	(140,939)	(140,939)
<i>Акумулирани губитак/Нето губитак, кориговано</i>	(12,530,382)	(1,318,656)

На основу већег броја записника Републичког фонда за пензионо и инвалидско осигурање Београд утврђена је укупна обавеза предузећа, за период посматрања од 1979. до 2008. године, по основу стажа осигурања са увећаним трајањем (бенефицирани радни стаж) у износу од 229,375 хиљада динара.

Предузеће је исказало корекцију финансијских расхода у износу од 92,928 хиљада динара која се највећим делом у износу од 91,180 хиљада динара односи на корекцију у обрачуну камата и провизија за дугорочне ино кредите од ЈП ЕПС.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године
5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)**б) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2008. године**

	У хиљадама динара		
	<i>Пре корекција</i> 31. децембар 2008.	Корекције +/-	<i>Кориговано</i> 31. децембар 2008.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	46,003	3,703	49,706
Некретнине, постројења и опрема	69,565,214	(8,829)	69,556,385
Учешћа у капиталу	2,615,280	-	2,615,280
Дугорочни финансијски пласмани	549,275	2,661	551,936
	<u>72,775,772</u>	<u>(2,465)</u>	<u>72,773,307</u>
Обртна имовина			
Залихе	5,648,787	-	5,648,787
Потраживања	4,745,149	-	4,745,149
Краткорочни финансијски пласмани	568,928	-	568,928
Готовински еквиваленти и готовина	1,022,732	-	1,022,732
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	216,193	-	216,193
	<u>12,201,789</u>	<u>-</u>	<u>12,201,789</u>
Укупна актива	<u>84,977,561</u>	<u>(2,465)</u>	<u>84,975,096</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Основни капитал	16,854,104	-	16,854,104
Остали капитал	130,907	-	130,907
Ревалоризационе резерве	33,847,356	-	33,847,356
Акумулирани губитак	(12,138,236)	(392,146)	(12,530,382)
Нераспоређени добитак	13,146,005	-	13,146,005
	<u>51,840,136</u>	<u>(392,146)</u>	<u>51,447,990</u>
Дугорочна резервисања	2,823,840	-	2,823,840
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	1,611,314	-	1,611,314
Остале дугорочне обавезе	4,843,624	-	4,843,624
	<u>6,454,938</u>	<u>-</u>	<u>6,454,938</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	1,648,555	-	1,648,555
Обавезе из пословања	15,377,073	103,941	15,481,014
Остале краткорочне обавезе	658,676	243,942	902,618
Обавезе по основу пореза на додату вредност, осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	1,692,848	40,817	1,733,665
Обавезе по основу пореза на добитак	111,732	1,864	113,596
	<u>19,488,884</u>	<u>390,564</u>	<u>19,879,448</u>
Одложене пореске обавезе	<u>4,369,763</u>	<u>(883)</u>	<u>4,368,880</u>
Укупна пасива	<u>84,977,561</u>	<u>(2,465)</u>	<u>84,975,096</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

в) **Ефекти корекција на билансу успеха за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. године**

	У хиљадама динара		
	Година која се завршава 31. децембра 2008.		
	Пре корекција	Корекције/ Рекласи- фикације	Кориговано
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	33,639,199	-	33,639,199
Приходи од активирања учинака и робе	23,603	-	23,603
Остали пословни приходи	492,127	-	492,127
	<u>34,154,929</u>	<u>-</u>	<u>34,154,929</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе	(1,245)	-	(1,245)
Трошкови материјала	(5,241,665)	-	(5,241,665)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(11,649,884)	(6,067)	(11,655,951)
Трошкови амортизације и резервисања	(7,493,056)	-	(7,493,056)
Остали пословни расходи	(9,905,431)	243,121	(9,662,310)
	<u>(34,291,281)</u>	<u>237,054</u>	<u>(34,054,227)</u>
ПОСЛОВНИ (ГУБИТАК)/ДОБИТАК	<u>(136,352)</u>	<u>237,054</u>	<u>100,702</u>
Финансијски приходи	427,369	-	427,369
Финансијски расходи	(1,635,656)	(92,928)	(1,728,584)
Остали приходи	574,027	-	574,027
Остали расходи	(738,748)	(285,065)	(1,023,813)
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	<u>(1,509,360)</u>	<u>(140,939)</u>	<u>(1,650,299)</u>
Порез на добитак:			
- порески расход периода	(238,429)	-	(238,429)
- одложени порески приходи периода	570,072	-	570,072
	<u>570,072</u>	<u>-</u>	<u>570,072</u>
НЕТО ГУБИТАК	<u>(1,177,717)</u>	<u>(140,939)</u>	<u>(1,318,656)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

6. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од продаје производа и услуга: <i>Предузећима у оквиру ЕПС-а:</i>		
- угаљ	30,377,494	30,101,193
- услуге	129,397	102,688
-остало	7,067	-
	<u>30,513,958</u>	<u>30,203,881</u>
<i>Домаће тржиште</i>		
- угаљ	3,171,787	2,861,268
- технолошка пара	86,713	92,184
- производи	17,626	36,559
- услуге	108,151	93,232
	<u>3,384,277</u>	<u>3,083,243</u>
<i>Инострано тржиште</i>		
- угаљ	34,562	352,075
	<u>33,932,797</u>	<u>33,639,199</u>

7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од донација	43,795	40,723
Приходи од наплате штете од осигуравајућих друштава	133,755	378,709
Приходи од закупнина	13,768	9,708
Остали пословни приходи	21,818	62,987
	<u>213,136</u>	<u>492,127</u>

Приходи од накнаде штета од осигуравајућих друштава исказани, у билансу успеха на дан 31. децембар 2009. године, у износу од 133,755 хиљада динара највећим делом у износу од 70,000 хиљада динара се односе на приходе по основу накнаде штете од пожара на објекту сушаре угља.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

8. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Набављена електрична енергија у оквиру ЕПС-а	1,281,022	1,329,019
Материјал за производњу угља	740	8,052
Материјал за одржавање и резервни делови	3,442,772	2,906,505
Природни гас	2,582	3,385
Деривати нафте	710,187	659,135
Уља и мазива	111,195	128,925
Канцеларијски и остали режијски материјал	26,408	25,250
ХТЗ опрема	49,424	56,102
Ситан инвентар	62,536	70,003
Ауто гуме	25,166	24,881
Остало	55,608	30,408
	<u>5,767,640</u>	<u>5,241,665</u>

9. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Бруто зараде	9,442,263	8,742,628
Порези и доприноси на терет послодавца	2,111,147	1,951,708
Накнаде по уговору о привременим и повременим пословима	295,847	287,330
Трошкови превоза и дневница за службено путовање	17,409	24,741
Накнаде за превоз са посла на посао	660,104	553,813
Стипендије	42,782	36,253
Помоћ радницима	14,931	19,359
Остали лични расходи и накнаде	41,007	40,119
	<u>12,625,490</u>	<u>11,655,951</u>

10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Трошкови амортизације	6,265,996	7,071,104
Резервисања по основу отпремнина и јубиларних награда за запослене	225,237	266,293
Трошкови резервисања по основу тужби трећих лица	286,050	7,592
Трошкови резервисања за обнављање природних богатстава	205,638	148,067
	<u>6,982,921</u>	<u>7,493,056</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

11. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Трошкови закупнина	1,708,517	4,237,596
Трошкови услуга одржавања	2,140,804	2,269,219
Услуге чишћења и физичко техничког обезбеђења	704,624	651,387
Трошкови премија осигурања	414,174	376,328
Трошкови експропријације	170,234	328,906
Трошкови осталих услуга	49,147	34,071
Трошкови накнада за минералне сировине	328,920	312,579
Накнаде за коришћење грађевинског земљишта	477,604	300,215
Трошкови непроизводних услуга	234,182	215,323
Услуге за пољопривредне радове	144,296	193,854
Накнаде за заштиту животне средине	113,086	114,860
Трошкови отпреме производа до купца	34,251	92,722
Накнаде за коришћење вода	61,357	59,830
Порез на имовину	41,006	54,994
Трошкови платног промета	45,043	49,930
Трошкови појачане исхране	47,420	47,528
ПТТ услуге	44,134	46,709
Комуналне услуге	27,875	41,365
Трошкови репрезентације	30,339	37,206
Трошкови чланарина	5,518	28,704
Остали индиректни порези и доприноси	24,441	25,061
Трошкови рекламе и пропаганде	16,594	20,931
Трошкови истраживања	17,017	14,384
Судски трошкови	15,937	12,902
Услуге студентских и омладинских задруга	-	4,161
Трошкови услуга на изради учинака	2,794	2,950
Остали нематеријални трошкови	39,416	88,595
	<u>6,938,730</u>	<u>9,662,310</u>

Трошкови закупа исказани су за годину која се завршава 31. децембра 2009. године у износу од 1,708,517 хиљаде динара се односе на закуп и ангажовање помоћне механизације на четири површинска копа у циљу отклањања последица урушавања земље на коповима и повећаног обима пословања.

12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Финансијски приходи у оквиру ЕПС-а	8,353	-
Приходи од камата	71,302	43,153
Позитивне курсне разлике	146,665	378,982
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	10	5,234
	<u>226,330</u>	<u>427,369</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

13. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Финансијски расходи у оквиру ЕПС-а	224,317	173,202
Расходи камата	105,881	129,478
Негативне курсне разлике		
- у оквиру ЕПС-а	574,272	872,047
- остало	293,660	551,539
	<u>1,198,130</u>	<u>1,726,266</u>
Остали финансијски расходи	5,322	2,318
	<u>1,203,452</u>	<u>1,728,584</u>

14. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Добици од продаје некретнина, постројења и опреме	731	72
Добици од продаје материјала	6,755	15,760
Вишкови	3,043	11,807
Приходи од смањења обавеза	45,790	40,818
Укидање дугорочних резервисања	-	12,311
Приходи од усклађивања вредности залиха	20,048	420,181
Укидање исправке вредности датих аванса за залихе	39,976	10,560
Укидање исправке вредности потраживања	1,578	10,227
Приходи од усклађивања вредности остале имовине	-	44,668
Остали приходи	8,481	7,623
	<u>126,402</u>	<u>574,027</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

15. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Губици од расходовања и продаје некретнина, постројења и опреме	33,104	22,412
Губици од продаје материјала	22,669	30,690
Мањкови	2,684	12,333
Отпис потраживања	836	48,477
Обезвређење:		
- некретнина, постројења и опреме	9,288	-
- потраживања	445,980	311,285
- датих аванса	1,029	65,617
Донаторство и хуманитарна давања	148,539	245,481
Трошкови осталих услуга	296,208	278,897
Остали расходи	<u>14,686</u>	<u>8,621</u>
	<u>975,023</u>	<u>1,023,813</u>

Трошкови осталих услуга исказани за годину која се завршава 31. децембра 2009. године у износу од 296,208 хиљада динара се односе на услуге које пружа Предузеће Колубара Угоститељство, Лазаревац за стварање услова за исхрану радника на површинским коповима.

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Порески расход периода	(283,708)	(238,429)
Одложени порески приходи периода	<u>466,956</u>	<u>570,072</u>
	<u>183,248</u>	<u>331,643</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

**б) Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и
 производа добити пре опорезивања и прописане пореске стопе**

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Добитак/(губитак) пре опорезивања	35,847	(1,650,299)
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(3,585)	(165,030)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	97,481	59,140
Порески кредит по основу улагања у основна средства остварени у текућој години	(283,708)	(231,382)
Остало	6,564	5,629
	<u>183,248</u>	<u>331,643</u>

в) Одложене пореске обавезе

Промене на одложеним пореским обавезама су биле следеће:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Стање на дан 1. јануара	4,369,763	4,939,835
Смањење одложених пореских обавеза	(466,956)	(570,072)
Стање на дан 31. децембра	<u>3,902,807</u>	<u>4,369,763</u>

Одложене пореске обавезе исказане, на дан 31. децембра 2009. године, у износу од 3,902,807 хиљада динара се односе на привремену разлику између основице по којој су некретнине, постројења и опрема признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

17. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

У хиљадама динара

	Земљиште	Грађе- вински објекти	Опрема	Основна средства у припреми и остала опрема	Аванси за основна средства	Укупно основна средства	Нематери- јална улагања
Стање, 1. јануар 2008.	7,701,721	19,684,468	82,119,968	6,049,186	154,057	115,709,400	72,258
Набавке у току периода	-	-	-	7,702,634	773,579	8,476,213	4,881
Пренос са инвестиција у току	1,024,408	517,197	870,104	(2,411,709)	-	-	-
Трансфери	-	428	(428)	(29,367)	-	(29,367)	-
Продаја и расходања	-	(4,440)	(174,253)	-	-	(178,693)	-
Вишкови	-	2,683	-	-	-	2,683	-
Остала смањења	-	-	(2,609)	(29,367)	-	(31,976)	-
Стање, 31. децембра 2008. године	8,726,129	20,200,336	82,812,782	11,281,377	927,636	123,948,260	77,139
Стање, 1. јануар 2009.	8,726,129	20,200,336	82,812,782	11,281,377	927,636	123,948,260	77,139
Корекција почетног стања	-	(9,314)	-	-	-	(9,314)	3,703
Стање, 1. јануар 2009., кориговано	8,726,129	20,191,022	82,812,782	11,281,377	927,636	123,938,946	80,842
Набавке у току периода	1,172,080	15,472	446,044	5,879,693	407,107	7,920,396	6,362
Пренос са инвестиција у току	22,132	696,561	1,613,091	(2,331,784)	-	-	-
Затварање датих аванса	-	-	-	-	(830,560)	(830,560)	-
Инвестиције у сопственој режији	-	-	-	30,630	-	30,630	-
Продаја и расходања	-	(49,790)	(96,043)	-	-	(145,833)	-
Мањкови	-	-	(3,804)	-	-	(3,804)	-
Остало	-	-	(20)	(72,731)	-	(72,751)	(11,569)
Стање, 31. децембра 2009. године	9,920,341	20,853,265	84,772,050	14,787,185	504,183	130,837,024	75,635
Исправка вредности							
Стање, 1. јануар 2008. године	3,114,712	7,306,465	36,994,025	-	67,331	47,482,533	19,724
Амортизација у току периода	785,173	632,697	5,641,822	-	-	7,059,692	11,412
Трансфери	-	387	(387)	-	-	-	-
Продаја и расходања	-	(75)	(159,104)	-	-	(159,179)	-
Стање, 31. децембра 2008. године	3,899,885	7,939,474	42,476,356	-	67,331	54,383,046	31,136
Стање, 1. јануар 2009. године	3,899,885	7,939,474	42,476,356	-	67,331	54,383,046	31,136
Корекција почетног стања	-	(485)	-	-	-	(485)	-
Стање, 1. јануар 2009., кориговано	3,899,885	7,938,989	42,476,356	-	67,331	54,382,561	31,136
Амортизација у току периода	652,835	638,881	4,962,872	-	-	6,254,588	11,408
Продаја и расходања	-	(39,506)	(74,085)	-	-	(113,591)	-
Мањкови	-	-	(2,657)	-	-	(2,657)	-
Остало	-	9,283	-	-	-	9,283	-
Стање, 31. децембра 2009. године	4,552,720	8,547,647	47,362,486	-	67,331	60,530,184	42,544
Садашња вредност:							
31. децембра 2009. године	5,367,621	12,305,618	37,409,564	14,787,185	436,852	70,306,840	33,091
1. јануара 2009. године, кориговано	4,826,244	12,252,033	40,336,426	11,281,377	860,305	69,556,385	49,706

Набавке у току године исказане у укупном износу од 7,513,289 хиљаде динара највећим делом, у износу од 3,014,254 хиљада динара, се односи на реализацију уговора са ино-партнерима за производњу рударске опреме и изградњу БТО система за површински коп Тамнава Западно поље у износу од 1,682,601 хиљада динара као и за набавку рударске опреме од ино добављача за површински коп Тамнава Јужно Поље у износу од 1,331,653 хиљаде динара. Поред тога, у току године Предузеће је извршило експропријацију земљишта за потребе проширења површинских копова у износу од 1,172,080 хиљада динара и улагање у систем брана црпних станица и цевовода за одбрану копова од површинских и подземних вода.

Аванси за основна средства исказани, са стањем на дан 31. децембар 2009. године, у износу од 436,852 хиљада динара се односе на уплаћени аванс ино партнерима и повезаним правним лицима за потребе изградње (монтаже) рударске опреме и БТО система.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године
18. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	%	У хиљадама динара	
		31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Учешћа у капиталу зависних предузећа:			
- Колубара Метал д.о.о., Вреоци	100%	2,611,560	2,611,560
- Колубара д.о.о., Српско Сарајево	100%	218	218
		<u>2,611,778</u>	<u>2,611,778</u>
Учешћа у капиталу других предузећа:			
- Компанија Дунав осигурање а.д., Београд		2,623	2,623
Учешћа у капиталу банака		878	879
		<u>3,501</u>	<u>3,502</u>
Исправка вредности:			
- Колубара д.о.о., Српско Сарајево		(218)	-
		<u>2,615,061</u>	<u>2,615,280</u>

У току 2009. године Предузеће је донело одлуку о ликвидацији предузећа Колубара д.о.о., Српско Сарајево.

19. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Дугорочна потраживања у оквиру ЕПС-а	118,473	118,473
Неуплаћени уписани капитал у Колубара Метал д.о.о., Вреоци	542,777	542,777
Остали дугорочни финансијски пласмани	30,297	13,089
	<u>691,547</u>	<u>674,339</u>
Исправка вредности:		
- дугорочна потраживања у оквиру ЕПС-а	(118,473)	(118,473)
- остали дугорочни финансијски пласмани	(22,920)	(3,930)
	<u>(141,393)</u>	<u>(122,403)</u>
	<u>550,154</u>	<u>551,936</u>

20. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Материјал	2,184,287	2,587,671
Резервни делови	3,044,312	2,829,967
Алат и ситан инвентар	145,610	130,384
Роба у транзиту	-	4,234
Дати аванси	212,113	385,609
	<u>5,586,322</u>	<u>5,937,865</u>
Исправка вредности:		
- залихе материјала и резервних делова	(177,957)	(198,006)
- роба	-	(4,234)
- дати аванси	(46,881)	(86,838)
	<u>(224,838)</u>	<u>(289,078)</u>
	<u>5,361,484</u>	<u>5,648,787</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

20. ЗАЛИХЕ (наставак)

Дати аванси исказани, са стањем на дан 31. децембар 2009. године, у износу од 212,113 хиљада динара највећи делом се односе на дате авансе повезаном правном лицу Колубара Метал д.о.о., Вреоци у износу од 129,479 хиљада динара.

21. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Потраживања од купаца:		
- у оквиру ЕПС-а	5,955,412	4,217,929
- неконсолидована зависна предузећа са Косова и Метохије	-	64
- у земљи	1,610,079	1,312,458
- у иностранству	281,659	285,574
Потраживања од запослених	469,298	47,730
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	5,337	7,377
Остала потраживања	64,005	20,340
	<u>8,385,790</u>	<u>5,891,472</u>
Исправка вредности:		
- купци у земљи	(1,273,478)	(945,931)
- купци у иностранству	(281,659)	(199,150)
- остала потраживања	(2,092)	(1,242)
	<u>(1,557,229)</u>	<u>(1,146,323)</u>
	<u>6,828,561</u>	<u>4,745,149</u>

Потраживања од запослених исказана су на дан 31. децембра 2009. године у износу од 469,298 хиљада динара се највећим делом у износу од 400,812 хиљада динара односе на бескаматне позајмице дате запосленима за огрев и зимницу на период враћања од 10 месеци.

22. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Бескаматне позајмице зависном предузећу Колубара Метал д.о.о., Вреоци	1,766,008	529,488
Краткорочни кредити	-	39,440
Остало	14,240	-
	<u>1,780,248</u>	<u>568,928</u>

Предузеће је исказало бескаматне позајмице дате зависном предузећу Колубара Метал д.о.о., Вреоци у износу од 1,780,248 хиљада динара које се највећим делом, у износу 1,236,000 хиљада динара односе на позајмице за одржавање текуће ликвидности одобрене на период од 10 месеци.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године
23. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Текући рачуни:		
- у динарима	211,743	271,784
- у страниј валути	328,883	432,517
Хартије од вредности – готовински еквиваленти	10	35
Депозити за покрића по акредитивима	25,335	311,407
Благајне	82	158
Издвојена новчана средства	10,697	6,831
	<u>576,750</u>	<u>1,022,732</u>

24. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Разграничени порез на додату вредност	98,718	210,077
Непренети неновчани улози у Колубара Метал д.о.о., Вреоци	-	28
Остала активна временска разграничења	3,297	6,088
	<u>102,015</u>	<u>216,193</u>

25. ТАБЕЛА ПРОМЕНА ИСПРАВКЕ ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара 2009.			
	Аванси за основна средства	Дати аванси	Потраживања	Укупно
Стање на почетку године	67,332	86,838	1,146,323	1,300,493
Исправке на терет трошкова текућег периода	-	1,029	445,980	447,009
Директни отпис	-	(1,010)	(14,227)	(15,237)
Наплаћена исправљена потраживања	-	(39,976)	(1,578)	(41,554)
Остало	-	-	(19,269)	(19,269)
Стање на крају године	<u>67,332</u>	<u>46,881</u>	<u>1,557,229</u>	<u>1,671,442</u>

26. КАПИТАЛ**Основни капитал**

Предузеће је на дан 31. децембра 2005. године имало исказани државни капитал, који је обухватао почетни капитал увећан за акумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса раста цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године.

На основу Одлуке Управног одбора ЈП ЕПС и Решења Агенције за привредне регистре број БД. 102741/2006 од 1. јануара 2006. године у Регистар привредних субјеката уписана је промена правне форме Предузећа у привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац. Такође, регистрован је уписани и уплаћени новчани капитал у износу од ЕУР 500 и неновчани капитал у износу од ЕУР 279,632,893 у власништву ЈП „Електропривреда Србије”, Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

26. КАПИТАЛ (наставак)

Основни капитал (наставак)

Износ основног капитала Предузећа на дан 31. децембра 2009. године није усаглашен са износом који је уписан у Регистар Агенције за привредне регистре Републике Србије 1. јануара 2006. године и у финансијским извештајима је исказан мање за 7,790,787 хиљада динара у односу на уписани износ код Агенције.

Остали капитал

Остали капитал приказан у билансу стања Предузећа на дан 31. децембра 2009. године односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије.

27. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Кретања на дугорочним резервисањима у току 2008. и 2009. године су приказана у наредној табели:

	У хиљадама динара				
	Судски спорови	Дугорочне бенефиције запосленима	Обнављање природних богатстава	Остала резервисања	Укупно
Стање, 1. јануар 2008. године	47,240	2,350,790	185,864	1,044	2,584,938
Нова резервисања	7,592	266,293	148,067	-	421,952
Искоришћена резервисања током године (исплате)	(12,311)	(160,637)	(10,102)	-	(183,050)
Стање, 31. децембра 2008. године	<u>42,521</u>	<u>2,456,446</u>	<u>323,829</u>	<u>1,044</u>	<u>2,823,840</u>
Стање, 1. јануар 2009. године	42,521	2,456,446	323,829	1,044	2,823,840
Нова резервисања	286,050	225,237	205,638	-	716,925
Искоришћена резервисања током године (исплате)	(1,232)	(232,694)	(10,999)	-	(244,925)
Стање, 31. децембра 2009. године	<u>327,339</u>	<u>2,448,989</u>	<u>518,468</u>	<u>1,044</u>	<u>3,295,840</u>

Дугорочна резервисања за бенефиције запослених исказана, на дан 31. децембар 2009. године у износу од 2,448,989 хиљаде динара се односе на резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених на основу извештаја овлашћеног актуара у складу са захтевима МРС 19 "Бенефиције запослених". Наведени износ обухвата резервисања по основу отпремнина и јубиларних награда у складу са колективним уговором уз претпоставке да ће вредност зарада расти по стопи од 1.5% уз дисконтни фактор од 7.18% годишње.

Резервисања за обнављање природног богатства исказана у износу од 518,468 хиљада динара представљају резервисања за извођење радова на експлоатацији минералних сировина. Наиме, сходно члану 48 Закона о рударству Предузеће је дужно да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији минералних сировина, а најкасније у року од једне године, од дана завршетка радова на површинама на којима су рударски радови завршени, изврши рекултивацију земљишта у свему према пројекту рекултивације земљишта, односно да предузме мере заштите земљишта на коме су се изводили радови и мере заштите и санације животне средине и вода, ради заштите живота и здравља људи и имовине. Укупан износ резервисања је извршен на основу дисконтовања садашњих вредности за рекултивацију земљишта на основу обрачуна стручних служби ЕПС-а.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године
28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	Валута	Износ у валути	У хиљадама динара	
			31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Рефинансирани кредити реализовани пре 1990. године из средстава Париског клуба поверилаца:				
- Влада Француске	EUR	488,847	46,875	45,107
- Влада Аустрије	EUR	3,855,318	369,682	354,254
- Влада Немачке	EUR	12,887,109	1,235,729	1,187,557
			<u>1,652,286</u>	<u>1,586,918</u>
Беобанка а.д., Београд у стечају	USD	1,345,087	89,756	117,147
			<u>1,742,042</u>	<u>1,704,065</u>
Део дугорочних кредита који доспева до једне године			(111,066)	(92,751)
			<u>1,630,976</u>	<u>1,611,314</u>

а) Париски клуб

Обавезе по основу дугорочних кредита у укупном износу од 1,652,286 хиљада динара на дан 31. децембра 2009. године, представљају рефинансиране кредите примљене из средстава Париског клуба поверилаца преко банака које се налазе у стечају или ликвидацији. Отплата ових кредита и припадајућих камата је била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године. У децембру 2001. године, преговори између Владе СР Југославије и Париског клуба поверилаца резултирали су у значајном смањењу обавеза (главница, камата и затезна камата обрачуната до 22. марта 2002. године) у износу од 51% нове главнице са могућношћу додатног отписа обавеза за три године до максималног износа од 66.67%, као додатна ставка репрограма обавеза. Закон о регулисању односа између СР Југославије и правних лица и банака са територије СР Југославије, који су првобитни дужници или гаранти према повериоцима Париског и Лондонског клуба ступио је на снагу 4. јула 2002. године (Службени Гласник СРЈ број 36/2002).

У складу са поменутиим Законом, Предузеће је било дужно да кредите одобрене од стране Париског клуба кредитора, отплати домаћим банкама под условима који неће бити мање повољни од оних дефинисаних споразумом са страним кредиторима. Предузеће је извршило отпис 51% нове главнице дуга према Париском клубу поверилаца на дан 22. марта 2002. године и усагласило износ нове главнице на основу дописа и ануитетних планова достављених од стране Народне банке Србије.

Уговорима о регулисању обавеза према Републици Србији од 11. априла 2006. године са Агенцијом за осигурање депозита, укупан дуг Предузећа према Париском клубу поверилаца на дан 22. септембра 2005. године износи EUR 24,742,430. На дан 25. априла 2006. године закључени су Анекси уз Уговоре о регулисању обавеза према Републици Србији којим се одобрава друга транша отписа дуга у износу од 30.61%, почев од 6. фебруара 2006. године после прве транше отписа дуга СРЈ у износу од 51% на дан 22. марта 2002. године, тако да укупан дуг Предузећа на дан 22. марта 2006. године износи EUR 19,008,917.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

а) Париски клуб (наставак)

На износ главнице дуга обрачунава се камата по стопи од 5.9% годишње по Билатералном Споразуму са Владом Француске, по кварталној стопи у висини Austrian Market Rate увећаној за гаранцијску провизију од 0.6% по Билатералном Споразуму са Владом Аустрије и по стопи од 5.5% годишње по Билатералном Споразуму са Владом Немачке.

Према Анексима Уговора о регулисању обавеза према Републици Србији, отплата новоутврђене главнице дуга ће бити вршена у полугодишњим анuitетима почев од септембра 2008. године и закључно са мартом 2024. године, док ће капитализована камата из претходног периода бити отплаћивана у 14 једнаких полугодишњих рата почев од септембра 2007. године и закључно са мартом 2014. године.

Претходно наведене обавезе по основу дугорочних кредита обезбеђене су меницама Предузећа (напомена 34.) и деноминоване у еврима.

б) Беобанка а.д., Београд у стечају

Обавезе по основу дугорочног кредита према Беобанци а.д., Београд у стечају исказаног на дан 31. децембар 2009. године у износу од 89,756 хиљада динара представља репрограмирани доспели кредит у износу од 1,345,087 УСД. Наиме, на основу записника сачињеног дана 7. маја 2008. године са Агенцијом за осигурање депозита и Беобанком а.д. Београд, у стечају је усаглашен износ обавезе по основу уговора о ино депозиту од дана 12. јула 1989. године на износ од 1,862,437 УСД. Отплата кредита се врши у наредних 36 месечних рата по 51,735 УСД са грејс периодом од 12 месеци при чему се камата обрачунава по конформној методи по стопи од 0.5% месечно и плаћа се задњег дана у месецу за који је обрачуната.

Доспећа дугорочних кредита су следећа:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
- до 1 године	111,066	92,751
- од 1 до 2 године	116,160	103,397
- од 2 до 3 године	87,657	108,104
- од 3 до 4 године	87,393	81,125
- од 4 до 5 година	78,045	80,750
- преко 5 година	1,261,720	1,237,938
	1,742,041	1,704,065

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

29. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе у оквиру ЕПС-а:		
- Обавеза по основу одобрених кредита и репрограма из 2002 године	1,384,981	1,489,091
- Обавезе по основу инвестиционог улагања		
- EBRD I	1,558,350	275,860
- EBRD II	1,820,732	457,788
- KFW	1,062,153	576,283
	4,441,235	1,309,931
- Репрограмиране обавезе са Агенцијом за осигурање депозита	202,685	377,211
Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода	1,757,966	1,911,229
	7,786,867	5,087,462
Део осталих репрограмираних дугорочних обавеза по основу јавних прихода који доспева до једне године	(243,838)	(243,838)
	7,543,029	4,843,624

У складу са Споразумом од 20. децембра 2005. године којим се ближе уређују услови, начин и рокови измиривања међусобних краткорочних и дугорочних потраживања и обавеза које су настале у интерним односима између ЈП ЕПС и јавних предузећа која је ЈП ЕПС основао, са стањем на дан 31. децембар 2004. године. Остатак дуга по основу краткорочних обавеза је репрограмиран на 180 једнаких месечних рата, уз каматну стопу на нивоу есконтне стопе Народне банке Србије, с тим што прва рата доспева 30. јуна 2006. године. Остатак дуга по основу дугорочних обавеза се отплаћује у роковима и условима под којима ЈП ЕПС измирује те обавезе према кредиторима.

Дугорочне обавезе према повезаним правним лицима по основу инвестиционог улагања исказане у износу од 4,441,235 хиљада динара се односе на обавезе по основу интерног задужења од стране ЈП ЕПС-а, а у вези са испоруком нових делова и склопова челичне конструкције багер, трака и одлагача (БТО) за површински коп Тамнава Западно поље. Наведени износ интерног задужења према ЈП ЕПС-у садржи обавезе по основу одобрених кредита од EBRD по основу изградње пројеката број 17829 и 27005. Кредити се отплаћују у полугодишњим ануитетима до 7. марта 2016. односно до 7. септембра 2018. године уз каматну стопу од 4.5% годишње. Поред наведеног, износ интерног задужења садржи и обавезу по основу кредита одобреног од KFW који се отплаћује у једнаким полугодишњим ратама до 30. јуна 2015. године уз каматну стопу од 4.32% годишње.

Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода односе се на обавезе по основу пореза и доприноса на зараде репрограмиране су на 120 месечних рата, уз каматну стопу на нивоу есконтне стопе Народне банке Србије. Приликом отплате последње рате обавеза Предузеће има право на отпис обавеза у висини од 30% обрачунатих камата до 30. септембра 2003. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

30. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
<i>Обавезе у страниј валути</i>		
Део дугорочних кредита који доспева до једне године	111,066	92,751
Доспели дугорочни кредити	607,755	591,025
	<u>718,821</u>	<u>683,776</u>
Дугорочни кредити који доспевају до једне године од домаћих банака у стечају	69,640	60,210
	<u>788,461</u>	<u>743,986</u>
<i>Обавезе у динарима</i>		
Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године	243,838	243,838
Остале краткорочне финансијске обавезе	545,793	660,731
	<u>789,631</u>	<u>904,569</u>
	<u>1,578,092</u>	<u>1,648,555</u>

Обавезе по доспелим дугорочним кредитима исказани, на дан 31. децембра 2009. године, у износу од 607,755 хиљада динара представљају обавезе према иностраним повериоцима реализоване преко домаћих банака у стечају чија је отплата, као и отплата припадајућих камата била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године. Коначно усаглашавање и регулисање обавеза по основу главница кредита и обрачунатих камата може имати значајан утицај на финансијске извештаје Предузећа.

Остале краткорочне финансијске обавезе у динарима исказане у износу од 545,793 хиљаде динара односе се на обавезе за неуплаћене уписане уделе у предузећима Колубара Метал д.о.о., Вреоци у износу од 542,777 хиљада динара и Топлификација д.о.о., Лазаревац у износу од 3,015 хиљада динара.

31. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Примљени аванси	74,136	76,901
Добављачи:		
- у оквиру ЕПС-а	14,132,970	11,924,743
- у земљи	1,027,849	2,973,067
- у иностранству	44,227	216,950
Обавезе по основу експропријације земљишта	46,854	156,140
Остале обавезе из пословања	<u>1,638</u>	<u>133,213</u>
	<u>15,327,674</u>	<u>15,481,014</u>

Обавезе према добављачима повезаним правним лицима исказане, са стањем на дан 31. децембар 2009. године, у износу од 14,114,845 хиљада динара највећим делом у износу од 8,900,000 динара се односе на обавезе по основу зајма, одобреног за потребе текуће ликвидности, од ЈП ЕПС Београд на период од десет месеци.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

32. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Нето зараде и накнаде зарада	396,077	288,542
Порези и доприноси на зараде	292,716	212,918
Нето накнаде зарада које се рефундирају	6,207	2,977
Порези и доприноси на зараде које се рефундирају	3,807	1,759
Камате и трошкови финансирања	152,183	143,459
Обавезе према запосленима	362	5,534
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	17,511	18,010
Обавезе за бенифицирани радни стаж	-	229,375
Остале обавезе	11	44
	<u>868,874</u>	<u>902,618</u>

**33. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ, ОСТАЛИХ ЈАВНИХ
ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе за порез на додату вредност	347,012	276,128
Обавезе за акцизе	268	268
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине	41,588	29,966
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	7,469	7,680
Унапред обрачунати трошкови	23,964	23,128
Разграничени приходи по основу примљених донација	1,422,683	1,124,576
Разграничене обавезе за ПДВ	402,702	271,919
Остала пасивна временска разграничења	34,289	-
	<u>2,279,975</u>	<u>1,733,665</u>

Кретања на рачунима разграничених прихода по основу примљених донација су приказана у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Стање на почетку године	1,124,576	773,026
Донације у току године	347,565	392,273
Пренос у приходе	(43,795)	(40,723)
Остало	(5,663)	-
Стање на крају године	<u>1,422,683</u>	<u>1,124,576</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

34. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Издате гаранције	1,732,274	136,272
Примљене гаранције	617,978	-
Издате бланко соло менице	1,822,743	1,684,209
Неискоришћени порески кредити по основу улагања у основна средства	3,007,915	1,566,514
Остала ванбилансна актива	275,469	142,099
	<u>7,456,379</u>	<u>3,529,094</u>

На дан 31. децембра 2008. године издате менице у износу од 1,822,743 хиљада динара односе се на предате менице Агенцији за осигурање депозита Републике Србије за потребе обезбеђења дугорочних кредита (напомена 28.).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

35. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

а) Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним правним лицима приказан је у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Приходи од продаје		
Термоелектране Никола Тесла д.о.о., Обреновац	30,377,494	30,101,193
	<u>30,377,494</u>	<u>30,101,193</u>
Приходи од услуга		
Термоелектране Никола Тесла д.о.о., Обреновац	1,994	2,484
Електродистрибуција Београд д.о.о., Београд	-	50
Електросрбија д.о.о., Краљево	14	-
ЈП Електропривреда Србије, Београд	5,155	8,563
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	120,934	91,591
	<u>128,097</u>	<u>102,688</u>
Финансијски приходи		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	8,353	-
	<u>8,353</u>	<u>-</u>
Остали приходи		
Електросрбија д.о.о., Краљево	14	-
	<u>14</u>	<u>-</u>
УКУПНИ ПРИХОДИ	<u>30,513,958</u>	<u>30,203,881</u>
Трошкови електричне енергије		
Електросрбија д.о.о., Краљево	1,280,360	1,329,019
Електродистрибуција Београд д.о.о., Београд	303	-
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	359	-
	<u>1,281,022</u>	<u>1,329,019</u>
Остали пословни расходи		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	98,157	34,184
Електросрбија д.о.о., Краљево	2,656	-
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	1,527,104	1,424,360
	<u>1,627,917</u>	<u>1,458,544</u>
Финансијски расходи		
Електродистрибуција Београд д.о.о., Београд	2	-
ЈП Електропривреда Србије, Београд	798,587	954,069
	<u>798,589</u>	<u>954,069</u>
УКУПНИ РАСХОДИ	<u>3,707,528</u>	<u>3,741,632</u>
Приходи, нето	<u>26,806,730</u>	<u>26,462,249</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

35. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

б) Салда потраживања и обавеза произашла из трансакција обављених са повезаним правним лицима приказана су у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
<i>Инвестиције у току и активирана основна средства</i>		
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	2,013,306	1,522,173
	<u>2,013,306</u>	<u>1,522,173</u>
<i>Аванси за основна средства</i>		
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	349,724	537,529
	<u>349,724</u>	<u>537,529</u>
<i>Учешће у капиталу</i>		
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	2,611,560	2,611,560
Колубара д.о.о., Српско Сарајево	-	218
	<u>2,611,560</u>	<u>2,611,778</u>
<i>Остали дугорочни финансијски пласмани</i>		
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	542,777	542,777
	<u>542,777</u>	<u>542,777</u>
<i>Потраживања</i>		
Термоелектране Никола Тесла д.о.о, Обреновац	13,844	14,546
Термоелектране Костолац д.о.о, Костолац	230,471	248,817
Електродистрибуција Београд д.о.о, Београд	-	353
Електросрбија д.о.о, Краљево	24	102
ЈП Електропривреда Србије, Београд	5,555,014	3,889,042
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	156,059	65,069
	<u>5,955,412</u>	<u>4,217,929</u>
<i>Краткорочни финансијски пласмани</i>		
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	1,766,008	529,488
	<u>1,766,008</u>	<u>529,488</u>
Укупна потраживања	<u>13,238,787</u>	<u>9,961,674</u>
<i>Дугорочне обавезе</i>		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	6,028,901	3,176,233
	<u>6,028,901</u>	<u>3,176,233</u>
<i>Добављачи</i>		
Термоелектране Никола Тесла д.о.о, Обреновац	5,248	5,248
Електродистрибуција Београд д.о.о, Београд	56	172,875
ЈП Електропривреда Србије, Београд	13,725,363	11,520,946
Електросрбија д.о.о, Краљево	140,310	-
Колубара Метал д.о.о., Вреоци	259,652	225,674
Термоелектране Костолац д.о.о, Костолац	2,341	-
	<u>14,132,970</u>	<u>11,924,743</u>
Укупне обавезе	<u>20,161,871</u>	<u>15,100,976</u>
Обавезе, нето	<u>(6,920,743)</u>	<u>(5,139,302)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

35. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

в) Примања руководства

Током 2009. године, Предузеће је исплатило зараде кључном руководству које укључује чланове Скупштине, директоре и друге руководиоце (2009: укупан број 28; 2008: 48) у бруто износу од 70,299 хиљада динара (2008: 100,558 хиљада динара).

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
<i>Пословодство</i>		
Зараде	69,655	99,845
<i>Скупштина</i>		
Накнаде члановима Скупштине	644	713
	<u>70,299</u>	<u>100,558</u>

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 27 и 28, осталих дугорочних обавеза, дугорочних и краткорочних пласмана, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Задуженост а)	10,752,097	8,103,494
Готовина и готовински еквиваленти	576,750	1,022,732
Нето задуженост	<u>10,175,347</u>	<u>7,080,762</u>
Капитал б)	<u>51,666,201</u>	<u>51,447,990</u>
Радио укупног дуговања према капиталу	<u>20%</u>	<u>13.76%</u>

а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите односно текућа доспећа дугорочних кредита.

б) Капитал укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставка)

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
<i>Финансијска средства</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	3,502	3,502
Остали дугорочни финансијски пласмани	550,154	549,275
Потраживања од купаца	6,304,010	4,670,944
Краткорочни финансијски пласмани	1,780,248	568,928
Готовина и готовински еквиваленти	576,750	1,022,732
	<u>9,214,664</u>	<u>6,815,381</u>
<i>Финансијске обавезе</i>		
Дугорочни кредити	2,419,437	2,355,300
Остале дугорочне финансијске обавезе	7,786,867	5,087,462
Краткорочни кредити	545,793	660,732
Обавезе према добављачима	15,253,538	15,300,172
Остале обавезе	176,146	161,469
	<u>26,181,781</u>	<u>23,565,135</u>

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У сво м пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
EUR	502,629	1,030,764	8,327,494	6,891,330
USD	133,009	-	3,789,812	3,901,828
	<u>635,638</u>	<u>1,030,764</u>	<u>12,117,306</u>	<u>10,793,158</u>

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само не намирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар девалвира у односу на валуту о којој се ради. У случају девалвације динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
EUR валута	(782,486)	(586,057)
USD валута	<u>(365,680)</u>	<u>(390,183)</u>
Резултат текућег периода	<u>(1,148,166)</u>	<u>(976,240)</u>

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама смањила се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста потраживања исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање дугорочних и краткорочних датих и примљених кредита.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	3,502	3,502
Остали дугорочни финансијски пласмани	550,154	549,275
Потраживања од купаца	6,304,010	4,670,944
Краткорочни финансијски пласмани	1,780,248	568,928
Готовина и готовински еквиваленти	576,750	1,022,732
	9,214,664	6,815,381
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносна</i>		
Обавезе према добављачима	15,253,538	15,300,172
Остале обавезе	176,146	161,469
Краткорочни кредити	545,793	660,732
	15,975,477	16,122,373
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Остале дугорочне обавезе	1,757,969	1,911,229
	1,757,969	1,911,229
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	2,419,437	2,355,300
Остале дугорочне финансијске обавезе	6,028,898	3,176,233
	8,448,335	5,531,533
	26,181,781	23,565,135

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављана под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1% виша/нижа, а све остале варијабле остану непромењене, Предузеће би остварило оперативни добитак/(губитак) за годину која се завршава 31. децембар 2008. године у износу од 84,483 хиљада динара (31. децембар 2008. године: 55,315 хиљада динара). Оваква ситуација се приписује изложености Предузећа која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредити.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца у значајном делу односе се на повезана правна лица.

Најзначајнији купци представљени су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
ЛП Електропривреда Србије, Београд	5,555,013	3,790,285
Милан Благојевић д.о.о., Смедерево	65,937	374,568
ЈКП Топлана, Бор	47,587	92,871
Пам-ек, д.о.о., Београд	11,745	51,814
Топлификација, Лазаревац	26,509	70,168
Инекс Морава Гацин Хан	36,068	38,982
Силмак, Македонија	-	123,180
Ромалекс, Румунија	-	29,704
Остали купци	561,151	99,372
	<u>6,304,010</u>	<u>4,670,944</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2009. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	5,891,251	-	5,891,251
Доспела, исправљена потраживања од купаца	1,555,137	(1,555,137)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	412,759	-	412,759
	<u>7,859,147</u>	<u>(1,555,137)</u>	<u>6,304,010</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	4,395,468	-	4,395,468
Доспела, исправљена потраживања од купаца	1,145,081	(1,145,081)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	275,476	-	275,476
	<u>5,816,025</u>	<u>(1,145,081)</u>	<u>4,670,944</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2009. године у износу од 5,891,251 хиљаду динара (31. децембар 2008. године: 4,395,468 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од повезаног правног лица ЈП Електропривреда Србије, Београд. Ова потраживања доспевају углавном у року од 30 дана након датума фактуре. Просечно време наплате потраживања у 2009. години износи 29 дана (2008. године: 29 дана).

Доспела, исправљена потраживања од купаца

Предузеће је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 1,555,137 хиљада динара (2008. године: 1,145,081 хиљада динара), за која је Предузеће утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Предузеће није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2009. године у износу од 275,476 хиљада динара (31. децембар 2008. године: 275,476 хиљаде динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитената, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од повезаних правних лица, те да руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

Старосна структура доспелих, неисправљених потраживања представљена је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Мање од 30 дана	407,029	233,129
31 - 90 дана	5,730	42,347
	<u>412,759</u>	<u>275,476</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембар 2009. године исказане су у износу од 15,253,538 хиљаде динара (31. децембра 2008. године: 15,300,172 хиљаде динара) при чему се највећи део, у износу од 14,114,845 хиљада динара (2008: 11,924,743 хиљаде динара) односи на обавезе према повезаним правним лицима. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року.

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Предузећа који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Предузећа као и управљањем ликвидношћу. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	У хиљадама динара 31. децембар 2009.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	8,436,211	740,616	30,460	-	7,377	9,214,664
	<u>8,436,211</u>	<u>740,616</u>	<u>30,460</u>	<u>-</u>	<u>7,377</u>	<u>9,214,664</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	5,800,071	136,828	303,088	3,502	571,892	6,815,381
	<u>5,800,071</u>	<u>136,828</u>	<u>303,088</u>	<u>3,502</u>	<u>571,892</u>	<u>6,815,381</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Предузећа. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

Доспећа финансијских обавеза

	У хиљадама динара 31. децембар 2009.					Укупно
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	
Некаматонсна	4,481,451	571,162	10,922,864	-	-	15,975,477
Фиксна каматна стопа	20,319	60,957	162,562	1,514,131	-	1,757,969
Варијабилна каматна стопа	677,395	44,558	66,507	4,577,907	3,081,968	8,448,335
	<u>5,179,165</u>	<u>676,677</u>	<u>11,151,933</u>	<u>6,092,038</u>	<u>3,081,968</u>	<u>26,181,781</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					Укупно
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	
Некаматонсна	4,022,970	7,582,891	4,505,429	9,918	1,165	16,122,373
Фиксна каматна стопа	35,393	106,179	283,144	1,486,513	-	1,911,229
Варијабилна каматна стопа	147,784	23,188	1,412,473	2,710,150	1,237,938	5,531,533
	<u>4,206,147</u>	<u>7,712,258</u>	<u>6,201,046</u>	<u>4,206,581</u>	<u>1,239,103</u>	<u>23,565,135</u>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембар 2009. године и 31. децембра 2008. године.

	31. децембар 2009.		У хиљадама динара 31. децембар 2008.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	3,502	3,502	3,502	3,502
Остали дугорочни финансијски пласмани	550,154	550,154	549,275	549,275
Потраживања од купаца	6,304,010	6,304,010	4,670,944	4,670,944
Краткорочни финансијски пласмани	1,780,248	1,780,248	568,928	568,928
Готовина и готовински еквиваленти	576,750	576,750	1,022,732	1,022,732
	<u>9,214,664</u>	<u>9,214,664</u>	<u>6,815,381</u>	<u>6,815,381</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	2,419,437	2,419,437	2,355,300	2,355,300
Остале дугорочне финансијске обавезе	7,786,867	7,786,867	5,087,462	5,087,462
Обавезе према добављачима	545,793	545,793	15,300,172	15,300,172
Остале обавезе	15,253,538	15,253,538	161,469	161,469
Краткорочни кредити	176,146	176,146	660,732	660,732
	<u>26,181,781</u>	<u>26,181,781</u>	<u>23,565,135</u>	<u>23,565,135</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

37. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Преузете обавезе по основу уговорених инвестиционих улагања које нису исказане у финансијским извештајима Предузећа, на дан 31. децембра 2009. године износе 2,883,532 хиљада динара (31. децембра 2008. године - 6,535,728 хиљада динара).

38. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

На дан 31. децембра 2009. године, процењени износ судских спорова који се воде против Предузећа износи 328,383 хиљада динара. Износи коначних губитака по основу судских спорова могу бити увећани по основу обрачунатих затезних камата до датума окончања спорова, односно до датума коначних исплата по споровима. Предузеће је на дан 31. децембра 2009. године извршило резервисање за потенцијалне губитке по основу судских спорова у износу од 327,339 хиљада динара који се највећим делом односе на судске спорове са радницима у предмету обрачуна и исплате зарада по основу сменског рада. Руководство Предузећа сматра да по преосталом износу судских спорова који се воде против Предузећа, а за које није извршено резервисање за потенцијалне губитке, не могу настати материјално значајне штете по Предузеће.

Заштита животне средине

Експлоатација угља који Предузеће користи у производњи електричне енергије може условити настанак обавеза по основу обезбеђења рудника након њиховог затварања или по основу других питања везаних за очување животне средине. Мада Предузеће припрема годишње и средњорочне планове заштите животне средине, у финансијским извештајима Предузећа за 2009. годину није извршено резервисање за могуће ризике који могу настати по том основу, због чињенице да није могуће са сигурношћу предвидети потенцијалне ефекте. Предузеће сваке године плаћа накнаду за заштиту животне средине на основу решења надлежних органа локалних самоуправа или надлежних органа Републике Србије.

39. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

40. ПОСТОЈЕЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПРЕДУЗЕЋЕ

Пословање Предузећа одвијало се у околностима обележеним глобалном финансијском кризом. Очекује се да ће Предузеће наставити да послује у отежаној и несигурној економској ситуацији у 2010. години. Утицај кризе на пословање Предузећа тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности.

Финансијска криза, која се наставља, до сада је ограничено утицала на финансијски положај и успешност пословања Предузећа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

40. ПОСТОЈЕЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПРЕДУЗЕЋЕ
(наставак)

Потенцијалне последице финансијске кризе на пословање Предузећа, могу да се огледају у отежаним могућностима Предузећа да обезбеди додатне изворе средстава, посебно нове кредитне линије. Отежан приступ кредитним линијама би била и дугорочна последица, која према мишљењу руководства Предузећа, не може имати пресудан утицај на пословање Предузећа.

Погоршање пословне ситуације у земљи ће вероватно утицати на положај одређених грана делатности као и на способност неких клијената да сервисирају своје обавезе, што може утицати на исправке вредности и резервисања по основу потенцијалних губитака Предузећа у 2010. години, као и на друга подручја у којима се од руководства Предузећа очекује да даје процене, те се стварни износи по том основу могу разликовати од процењених.

41. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	У динарима	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
EUR	95.8888	88.6010
USD	66.7285	62.9000